

Mgr Mirosława Różycka
Szczecin – USz

BIBLIOTEKA GŁÓWNA UNIwersYTETU SZCZECIŃSKIEGO

Abstract

The Szczecin University Central Library was founded in 1985. During the subsequent years the organisational structure has been changing, and so have the library's software and hardware. For the last few years the Library's Management have concentrated on centralising the dispersed structure and on developing the KOHA program (introduced in 2007); there have also been undertaken efforts to initiate building a new edifice. The planned edifice would contribute significantly to the functioning of the Central Library, would improve the Library's services and would solve the problem of very limited storing space.

Streszczenie

Biblioteka Główna Uniwersytetu Szczecińskiego powstała w 1985 r. Przez kolejne lata działalności zmieniała się jej struktura organizacyjna, użytkowany system biblioteczny, unowocześnianiu ulegała baza lokalowa. Ostatnie lata to dążenie do centralizacji rozproszonego systemu biblioteczno-informacyjnego, rozbudowa użytkowanego od 2007 r. oprogramowania KOHA, działania na rzecz budowy nowego gmachu. Planowany budynek znacznie przyczyni się do poprawy funkcjonalności przestrzeni Biblioteki Głównej, poprawi jakość usług bibliotecznych i rozwiąże coraz bardziej odczuwalny problem braku powierzchni magazynowych.

1. Powstanie i struktura organizacyjna

Powołanie do życia Uniwersytetu Szczecińskiego Ustawą z dnia 21 VII 1984 r. spowodowało powstanie Biblioteki Głównej Uniwersytetu Szczecińskiego. Jednak dopiero zarządzenie nr 22 Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 15 VII 1985 r. w sprawie struktury organizacyjnej Uniwersytetu Szczecińskiego przypieczętowało powstanie Biblioteki. Zadania jej, na podstawie decyzji wydanej przez Ministra Kultury i Sztuki, uzupełniać miała w pierwszej koncepcji Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. Stanisława Staszica – obecnie Książnica Pomorska. Ostatecznie Zarządzenie nr 31 Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z sierpnia 1985 r. w sprawie statutu Uniwersytetu Szczecińskiego zmieniło te ustalenia. Paragraf 19 statutu, który brzmiał następująco „Biblioteka Główna Uniwersytetu, jako jednostka ogólnoszkol-

na działalności podstawowej o wyodrębnionych zadaniach naukowych, usługowych i dydaktycznych, wraz z innymi bibliotekami Uniwersytetu tworzy jednolity system biblioteczno-informacyjny szkoły”¹. W tej sytuacji faktycznie w sierpniu 1985 r. rozpoczęła swą działalność Biblioteka Główna Uniwersytetu Szczecińskiego. Powstała ona na bazie Biblioteki Głównej Wyższej Szkoły Pedagogicznej i Biblioteki Ekonomicznej Wydziału Inżynieryjno-Ekonomicznego Transportu Politechniki Szczecińskiej. Przejęła także zbiory Biblioteki IZP - Instytutu Zachodniopomorskiego, oraz zbiory Biblioteki WOKI – Wojewódzkiego Ośrodka Kształcenia Ideologicznego.

Struktura organizacyjna sieci bibliotecznej Uniwersytetu Szczecińskiego w okresie jej powstawania składała się z Biblioteki Głównej oraz

- Biblioteki Wydziału Ekonomicznego,
- Biblioteki Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii,
- Biblioteki Nauk Społecznych,
- Biblioteki Instytutu Prawa i Administracji,
- Biblioteki Instytutu Historii,
- Biblioteki Instytutu Kultury Fizycznej,
- Biblioteki Zakładu Filologii Polskiej,
- Biblioteki Zakładu Filologii Rosyjskiej oraz
- Biblioteki Studium Praktycznej Nauki Języków.

Przez kolejne lata działalności sieci bibliotecznej Uniwersytetu Szczecińskiego jej struktura organizacyjna wielokrotnie ulegała zmianom. W latach początkowych wraz z dynamicznym rozwojem Uniwersytetu Szczecińskiego tworzone kolejne biblioteki, wydziałowe jak i instytutowe czy zakładowe. Z biegiem lat wspomniana tendencja zaczęła się odwracać i kolejne wydziały czy instytuty zaczęły decyzjami administracyjnymi likwidować swoje biblioteki przenosząc ich zbiory do Biblioteki Głównej. Obecnie system biblioteczno-informacyjny Uniwersytetu Szczecińskiego składa się z Biblioteki Głównej i 10 bibliotek sieci:

- Biblioteki Ekonomicznej pracującej na rzecz Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania²,
- Biblioteki Wydziału Zarządzania i Ekonomiki Usług³,

¹ Zob.: Uniwersytet Szczeciński. Od inicjatywy do inauguracji (materiały i dokumenty). Wybór i opracowanie Kazimierz Jaskot. Szczecin 1992 s.460, 496, 501

² Biblioteka Ekonomiczna należy do systemu biblioteczno-informacyjnego Uniwersytetu Szczecińskiego. Jest najstarszą biblioteką systemu. Powstała 1946 kiedy to utworzona została Akademia Handlowa, najpierw jako oddział uczelni poznańskiej, a następnie od 1948 r. już jako samodzielna uczelnia. W ramach Akademii Handlowej w 1946 r. powstała Biblioteka Ekonomiczna, działająca jako biblioteka główna tej uczelni

³ Biblioteka ta wkrótce ma się przenieść do nowych, obecnie wyposażanych pomieszczeń SERVICE INTER-LAB Centrum Transferu Wiedzy i Innowacji dla Sektora Usług, jaki powstaje przy Wydziale

- Biblioteki Wydziału Matematyczno-Fizycznego⁴,
- Biblioteki Wydziału Prawa i Administracji⁵,
- Biblioteki Wydziału Kultury Fizycznej i Promocji Zdrowia⁶,
- Biblioteki Humanistycznej⁷,
- Biblioteki Wydziału Teologicznego⁸,

dwóch bibliotek działających na rzecz Wydziału Filologicznego:

- Biblioteki Filologicznej⁹,
- Biblioteki Instytutu Filologii Germańskiej¹⁰, oraz
- Biblioteki Akademickiego Centrum Kształcenia Językowego¹¹.

Biblioteka Główna Uniwersytetu Szczecińskiego z jednej strony pełni rolę biblioteki centralnej z drugiej zaś biblioteki wydziałowej dla dwóch wydziałów Uniwersytetu: Wydziału Nauk o Ziemi i Wydziału Biologii. Struktura jej, składa się z następujących oddziałów i sekcji:

- Oddział Wypożyczalni Miejscowej,
- Oddział Czytelni,
- Oddział Informacji Naukowej,
- Oddział Bibliometrii i Centrum Informacji i Dokumentacji Europejskiej,
- Oddział Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów,
- Oddział Opracowania Zbiorów,
- Oddział ds. Komputeryzacji,
- Sekcja Wypożyczeń Międzybibliotecznych,
- Sekcja Zbiorów Specjalnych,

⁴ Biblioteka ta jest kontynuacją Biblioteki Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii

⁵ Po utworzeniu Wydziału Prawa i Administracji dotychczasowa Biblioteka instytutowa została przekształcona w Bibliotekę Wydziału Prawa i Administracji

⁶ 27 I 2011 roku z Wydziału Nauk Przyrodniczych wydzielono Wydział Kultury Fizycznej i Promocji Zdrowia. Dotychczasowa Biblioteka Instytutu Kultury Fizycznej została przekształcona w Bibliotekę Wydziału Kultury Fizycznej i Promocji Zdrowia

⁷ W październiku 2007 r. dokonano podziału Wydziału Humanistycznego na Wydział Humanistyczny i Wydział Filologiczny. Tworzona w latach 2004-2005 Biblioteka stała się Biblioteką wydziałową dla Wydziału Humanistycznego. Biblioteka ta przejęła zbiory Biblioteki Nauk Społecznych

⁸ Z końcem 2004 r. na Uniwersytecie Szczecińskim utworzono Wydział Teologiczny i wówczas dotychczasowo działająca Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego stała się Biblioteką Wydziału Teologicznego

⁹ Biblioteka ta powstała 1 X 2013 roku z połączenie Biblioteki Filologii Polskiej i Słowiańskiej i Biblioteki Języków Obcych

¹⁰ Wraz z utworzeniem na Uniwersytecie Szczecińskim Instytutu Filologii Germańskiej utworzono Bibliotekę działającą na jego potrzeby

¹¹ Biblioteka ta powstała na bazie zbiorów przejętej przez Uniwersytet Szczeciński Biblioteki British Council oraz depozytów zbiorów Alliance Française. Działa ona nie tylko na rzecz całego środowiska akademickiego miasta ale również na rzecz mieszkańców Szczecina

2. Kadra

System biblioteczno-informacyjny Uniwersytetu Szczecińskiego zatrudnia obecnie 108 pracowników na 106,5 etatach z czego w działalności podstawowej pracuje 95 osób, administracji - 2 osoby, obsługa budynku to 7 osób. Biblioteka zatrudnia także 4 informatyków na 3,5 etatu. Wykształcenie bibliotekarskie posiada 81 osób, wyższe bibliotekarskie 65 osób.

W związku ze zmniejszającą się liczbą studentów, spada także liczba odwiedzin przy utrzymującym się poziomie udostępnianych zbiorów. W nowej sytuacji liczba pracowników w działalności podstawowej ulega stopniowemu zmniejszeniu poprzez nieodtworzenie etatów osób przechodzących na emeryturę.

3. Zbiory

Wspomniane wcześniej Zarządzenie nr 31 Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 31 sierpnia 1985 r. spowodowało, że tworząca się Biblioteka Główna Uniwersytetu Szczecińskiego przejęła zbiory bibliotek na bazie których powstała¹². Otrzymywała także liczne dary od instytucji i osób fizycznych, między innym od prof. Jerzego Dittmara z Argentyny. Wspomnieć warto o dużym darze czasopism dewizowych z Biblioteki Instytutu Biologii im. M. Nenckiego.

Stan zbiorów Biblioteki Głównej na koniec 1985 r. liczył łącznie 452 355 jedn. inw. materiałów bibliotecznych. Zarejestrowanych był wówczas 9 969 czytelników a bibliotekę odwiedziło 95 575 użytkowników, którym udostępniono 398 538 jedn. inw. zbiorów.

We wrześniu 1990 r. władze rektorskie rozpoczęły starania o pozyskanie księgozbioru likwidowanej Biblioteki Akademii Nauk Społecznych w Warszawie (ANS). Starania te nie były łatwe gdyż o zbiory te ubiegała się między innymi Biblioteka Uniwersytetu Warszawskiego i Książnica Szczecińska. Ostatecznie w lutym 1991 r. zbiory te przewieziono do Biblioteki Głównej, a 12 marca tego roku podpisano protokół końcowy, który prawomocnie włączył zbiory zlikwidowanej Biblioteki ANS do księgozbioru Biblioteki Głównej Uniwersytetu Szczecińskiego.

Dzięki staraniom profesora Mieczysława Stelmacha w 1998 r. dr Tomasz Niewodniczański podarował Bibliotece Głównej unikatowy zbiór pomoraników złożony ze 121 map Pomorza, planów i widokówek Szczecina oraz innych miast pomorskich

Zbiory systemu biblioteczno-informacyjnego Uniwersytetu Szczecińskiego systematycznie powiększały się dzięki dokonywanym zakupom jak oraz napływającym darom. Obecnie stan zbiorów Biblioteki Głównej Uniwersytetu Szczecińskiego (na dzień

¹² Biblioteki Głównej Wyższej Szkoły Pedagogicznej, Biblioteki Ekonomicznej Wydziału Inżynieryjno-Ekonomicznego Transportu Politechniki Szczecińskiej, Biblioteki Instytutu Zachodniopomorskiego, Biblioteki Wojewódzkiego Ośrodka Kształcenia Ideologicznego

31 XII 2012 r.) wynosi 1086420 jedn. inw. materiałów bibliotecznych. Zarejestrowano 12 334 użytkowników, którzy 305 753 razy odwiedzili bibliotekę korzystając łącznie z 994 913 wol. zbiorów.

Biblioteka Główna Uniwersytetu Szczecińskiego w 2007 r. rozpoczęła współpracę z Centrum NUKAT r. od podpisania porozumienia o tzw. biernej współpracy na mocy, którego Biblioteka mogła pobierać opisy bibliograficzne z bazy NUKAT. Po odbyciu przez pracowników Oddziału Opracowania Zbiorów licznych szkoleń 20 V 2008 roku podpisane zostało porozumienie o tzw. współpracy czynnej. Od tego momentu pracownicy Biblioteki Głównej US mogli przystąpić również do katalogowania i przysyłania sporządzonych przez siebie opisów do centralnego katalogu NUKAT. W 2012 roku skopiowano 5 844 rekordy bibliograficzne.

Biblioteka Główna na koniec 2012 roku posiadała dostęp do 37 baz pełnotekstowych w tym do baz: ATLA+ATLAS, JSTOR, GMID, GENOME RESEARCH, EconLIT, SportDiscus, AIP/APS, EMIS, PROQUEST, IOP Matscinet, Banscope, Amadeus oraz do 8 licencji krajowych: Springer, EBSCO, Science Direct, Nature, Science, Willy, Web of Knowledge, Scopus, wykupiła również dostęp do bazy IBUK- pełnotekstowej bazy książkowej.

4. Komputeryzacja

Komputeryzacja sieci bibliotecznej Uniwersytetu Szczecińskiego rozpoczęła się w 1990 r. kiedy to Biblioteka Główna otrzymała pierwszy mikrokomputer. Kolejne lata to powolny proces komputeryzacji biblioteki. Pozyskane na ten cel fundusze przeznaczono na zakup sprzętu pozwalającego na eksploatację baz danych na dyskach optycznych¹³.

W 1993 r. rozpoczęto użytkowanie własnego, tworzonego pod dyktando pracowników biblioteki systemu bibliotecznego BIBLIO-INFO. W 1995 r. Biblioteka Główna dysponowała 11 komputerowymi stanowiskami roboczymi, które pracowały w sieci Novell. Użytkowany w Bibliotece Głównej system był lokalny nie współpracującym z innymi systemami użytkowymi w Szczecinie i kraju co nie dawało możliwości wprowadzenia pełnej komputeryzacji biblioteki. W listopadzie 2000 r. dzięki wspólnemu projektowi z Politechnika Szczecińską i Pomorską Akademią Medyczną i Wyższą Szkołą Morską uzyskano fundusze z Fundacji Batorego i zakupiono system ALEPH¹⁴. Jednak z powodu ograniczonych finansów w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Szczecińskiego system ten nie został rozwinięty. Latem 2006 r. użytkowany system BIBLIO-INFO ze względu na zbyt dużą ilość danych przestał funkcjonować. Biblioteka zdecydowała się na implementację nowozelandzkiego systemu Open Access o nazwie

¹³ Uniwersytet Szczeciński. Informator. Szczecin. 1995 s. 27

¹⁴ Mirosława Różycka: Humanistyczne biblioteki akademickie Szczecina. *Bibliotekarz Zachodniopomorski* 2006 nr 1 s. 13

KOHA. Prace rozpoczęły się w październiku 2006 r. Na koniec 2007 r. w systemie KOHA znajdowało się: 123 737 opisów bibliograficznych, 325 606 opisów egzemplarzy, 17 790 rekordów czytelników. Do nowego systemu przeniesiono także następujące bazy: PUBLI (bibliografia pracowników US – 15 542 rekordy), UNION (baza CIDE – 7360 rekordy), zbiory Biblioteki Wydziału Teologicznego – 31 276 rekordy, IKF (baza artykułów z czasopism o tematyce sportowej – 5 583 rekordy), Dysertacje – 434 rekordy, Zbiory Specjalne – 1 269 rekordy, Pedagogika – 402 rekordy, Germanistyka – 1 373 rekordy, Matematyka i Fizyka – 1 082 rekordy. System biblioteczno-informacyjny Uniwersytetu Szczecińskiego na koniec 2007 r. obsługiwało 228 komputerów, wszystkie z dostępem do Internetu, w tym 157 dla użytkowników¹⁵.

Oprogramowanie KOHA jest nadal rozwijane, dostosowywane do indywidualnych potrzeb i specyfiki Biblioteki Głównej Uniwersytetu Szczecińskiego. Wszystkie prace wykonywali i nadal wykonują pracownicy Biblioteki – bibliotekarze i zatrudnieni informatycy. Część prac udało się wykonać dzięki dofinansowaniu MNiSW ze

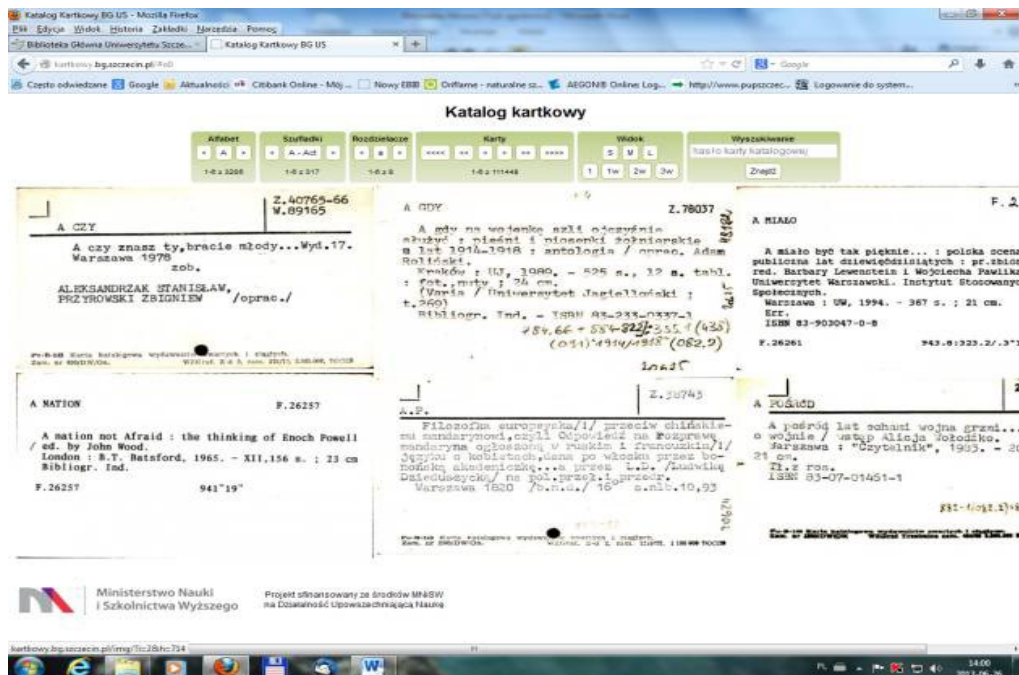
Strona główna Biblioteki Głównej Uniwersytetu Szczecińskiego prowadzona w systemie bibliotecznym KOHA

¹⁵ Wszystkie dane zaczerpnięte zostały ze Sprawozdania z pracy Oddziału do Spraw Komputeryzacji Biblioteki w 2007 roku.

środków na Działalność Upowszechniającą Naukę. W sumie podjęta praca była bardzo żmudna i wymagała zarówno od informatyków jak i pracowników wielkiego zaangażowania i poświęcenia. Obecnie w systemie KOHA działają następujące moduły: katalog główny, moduł gromadzenia wydawnictw zwartych, opracowania, moduł czytelnik, wypożyczenia, wypożyczenia międzybiblioteczne, baza publikacji pracowników Uniwersytetu Szczecińskiego, a także bazy lokalne.

Dodatkowo w systemie uruchomiono ewidencję czasu pracy pracowników najpierw Biblioteki Głównej a obecnie prawie wszystkich bibliotek systemu. W 2012 r. uruchomiona została Biblioteka Cyfrowa. Dokonywano także bieżących poprawek wynikających ze współpracy z NUKAT oraz wdrożono moduł automatycznego naliczania opłat za niezwrócone w terminie materiały biblioteczne.

Również w 2012 r. użytkownicy otrzymali możliwość przeszukiwania katalogu kartkowego przez Internet. Skanowanie kart katalogowych wykonane zostało ze środków MNiSW z DUN-ów.

Zeskanowany katalog kartkowy zbiorów, które nie zostały poddane retrokonwersji.

Na koniec 2012 roku w systemie KOHA znajdowało się 174 936 opisów bibliograficznych, 423 438 opisów egzemplarzy, 12 061 rekordów czytelników. Dodatkowo w bazie PUBLI zarejestrowanych jest 27 467 rekordów, w bazie CIDE UNION 11 598 rekordów. W zbiorach Biblioteki Wydziału Teologicznego – 60 817 rekordów, IKF (baza artykułów z czasopism o tematyce sportowej) – 8 914 rekordów. Ponadto w systemie znajdują się bazy: Dysertacje – 434 rekordy, Zbiory Specjalne – 4 510 rekordów, Pedagogika – zastąpiona Bazą Humanistyczną - 1 744 rekordy, Germanistyka – 5 263 rekordy, Matematyka i Fizyka – 3 737 rekordów. Wreszcie w katalogu znajdują się także 43 406 hasła KHW. System biblioteczno-informacyjny Uniwersytetu Szczecińskiego na koniec 2012 roku obsługiwały 254 komputery, z dostępem do Internetu 219, w tym 130 dla użytkowników.

5. Baza lokalowa

Tworząca się Biblioteka Główna Uniwersytetu Szczecińskiego przejęła budynki Biblioteki Głównej Wyższej Szkoły Pedagogicznej. Szybko powiększające się liczba czytelników oraz rosnąca ilość zbiorów w bardzo krótkim czasie spowodowały trudności lokalowe. W roku akademickim 1990/1991 dobudowano do budynku biblioteki przy ul. Mickiewicza 16 poddasze. W listopadzie 1990 r., decyzją Kolegium Rektorskiego, Biblioteka Główna otrzymała parter, część pierwszego pietra i piwnice w budynku przy ul. Tarczyńskiego 1, natomiast w grudniu nastąpił odbiór zaadoptowanej części strych budynku przy ul. Mickiewicza 16 o powierzchni ok. 200 m². Tym samym zakończył się trwający 3 lata okres remontu a zarazem okres działalności Biblioteki Głównej w bardzo trudnych warunkach.

W 1995 r. na potrzeby Biblioteki głównej dokonano adaptacji pomieszczeń przekazanego gmachu byłego Studium Wojskowego. Pomieszczenia te w znaczny stopniu poprawiły sytuację magazynową Biblioteki Głównej. Już wówczas zrodziła się koncepcja przekazania na potrzeby Biblioteki całego gmachu przy ul. Tarczyńskiego 1, który znacznie poprawiłby warunki udostępniania i korzystania z jej zbiorów¹⁶. Sprawa ta znalazła swój finał swój w 1997 r. gdy władze uczelni podjęły decyzję o przekazaniu na potrzeby Biblioteki Głównej całego budynku przy ul. Tarczyńskiego 1. Remont kapitalny rozpoczęto w 1998 r., a ukończono w październiku 2001 r. Oba budynki połączono w jeden kompleks.

¹⁶ Sprawozdanie Rektora z działalności Uniwersytetu Szczecińskiego w roku akademickim 1994/1995 złożone na posiedzeniu Senatu Uniwersytetu Szczecińskiego w dniu 28 września 1995 roku. Szczecin. Wydaw. Uniwersytetu Szczecińskiego. 1995 s.40

Biblioteka Główna. Oba budynki od ul. Tarczyńskiego
Zdjęcie: Urszula Ganakowska

W „nowej części” przy ul. Tarczyńskiego znalazła swoje miejsce Czytelnia Książek, Czytelnia Czasopism, Ośrodek Informacji Naukowej z Czytelnią Multimedialną, Czytelnia Zbiorów Specjalnych, Centrum Informacji i Dokumentacji Europejskiej. Na trzecim piętrze zaplanowane zostały magazyny książek.

W wyremontowanym budynku w grudniu 2002 r. uroczyście otwarto Salę Strumiańską, która otrzymała swój wystrój i charakter dzięki ofiarności Państwa Joanny i Jana Kulmów. W sali tej cyklicznie odbywają się między innymi tzw. Spotkania Strumiańskie, które kierowane są do kadry naukowej, studentów oraz mieszkańców Szczecina. Celem „Spotkań” jest przybliżenie zainteresowanym wybranych wydarzeń z życia społeczno-politycznego oraz prezentacja ich uwarunkowań historycznych. Prelegentami są naukowcy wyższych uczelni, także spoza Szczecina oraz uczestnicy omawianych wydarzeń w kraju i na świecie. Spotkaniom towarzyszą wystawy książek i przedmiotów związanych z daną problematyką. „Spotkania Strumiańskie” odbywają się co miesiąc, w środy po południu, wyłączając przerwę wakacyjną¹⁷.

¹⁷ Mirosława Różycka: Biblioteka jeszcze tradycyjna czy już nowoczesna. W: Tradycja i nowoczesność bibliotek akademickich. Rzeszów 2005

Czytelnia Książek
Zdjęcie: Urszula Ganakowska

Po przewiezieniu zbiorów byłej Biblioteki ANS do magazynów nowo powstałej Biblioteki Humanistycznej, Biblioteka Główna pod koniec 2006 r. opuściła użytkowany budynek byłego Studium Wojskowego.

Użytkowany obecnie kompleks budynków Biblioteki Głównej składający się z dwóch gmachów położonych przy ulicy Tarczyńskiego 1 i Mickiewicza 16 nie spełnia jeszcze wszystkich oczekiwań czytelników i bibliotekarzy. Obecnie najsłabszym elementem z punktu widzenia organizacji pracy i kultury organizacyjnej jest w Bibliotece Główniej Uniwersytetu Szczecińskiego lokalizacja wypożyczalni książek. Właśnie lokalizacja Wypożyczalni stała się powodem powstania koncepcji wybudowania na zapleczu Biblioteki Głównej budynku, do którego będzie można przenieść Wypożyczalnię wraz ze wszystkimi jej zbiorami. Dzisiaj gotowy jest projekt budowlany oraz przygotowane wszystkie pozwolenia na budowę. Rozpoczęto także rozbiórkę baraku na miejscu, którego ma powstać nowy gmach. Projektowany budynek zgodnie z projektem zostanie połączony z Biblioteką Główną oszklonym przejściem.

Dopiero po zrealizowaniu tych planów będzie można przyjąć, że Biblioteka Główna Uniwersytetu Szczecińskiego posiada funkcjonalny podział przestrzeni, który spowoduje zdecydowaną poprawę warunków korzystania z jej usług.

Wodok ogólny

Wizualizacja planowanego budynku w połączeniu z obecnym kompleksem budynków.
Wykonana przez Pracownię Projektową Artop

Obecna powierzchnia wszystkich bibliotek systemu biblioteczno-informacyjnego wynosi 8150 m². System posiada 760 miejsc dla czytelników w tym 27 miejsc jest przystosowanych dla osób niepełnosprawnych. W Bibliotece Głównej w Oddziale Informacji Naukowej znajduje się specjalne stanowisko dostosowane dla osób z dysfunkcją wzroku.

6. Współpraca krajowa i międzynarodowa oraz działalność naukowa

W 1995 roku Biblioteka Główna Uniwersytetu Szczecińskiego podpisała umowę o współpracy z Biblioteką Uniwersytetu w Rostoku. W ramach tej umowy przez wiele lat biblioteki prowadziły wymianę doświadczeń w rozwiązywaniu problemów bibliotecznych, wymianę wydawnictw i wzajemnych wizyt pracowników obu bibliotek.

W ramach obchodów 50-lecia szkolnictwa wyższego na Pomorzu Zachodnim w 1996 r. Biblioteka Główna wraz z Biblioteką Główną Politechniki Szczecińskiej zorganizowała międzynarodową konferencję nt. „Bibliotekarze i użytkownicy bibliotek w dobie powszechnej komputeryzacji”.

W 1999 r. Biblioteka Główna przystąpiła do realizacji projektu TEMPUS JEP „Rozwój zarządzania biblioteką jako część TQM uniwersytetu”. Projekt realizowany był

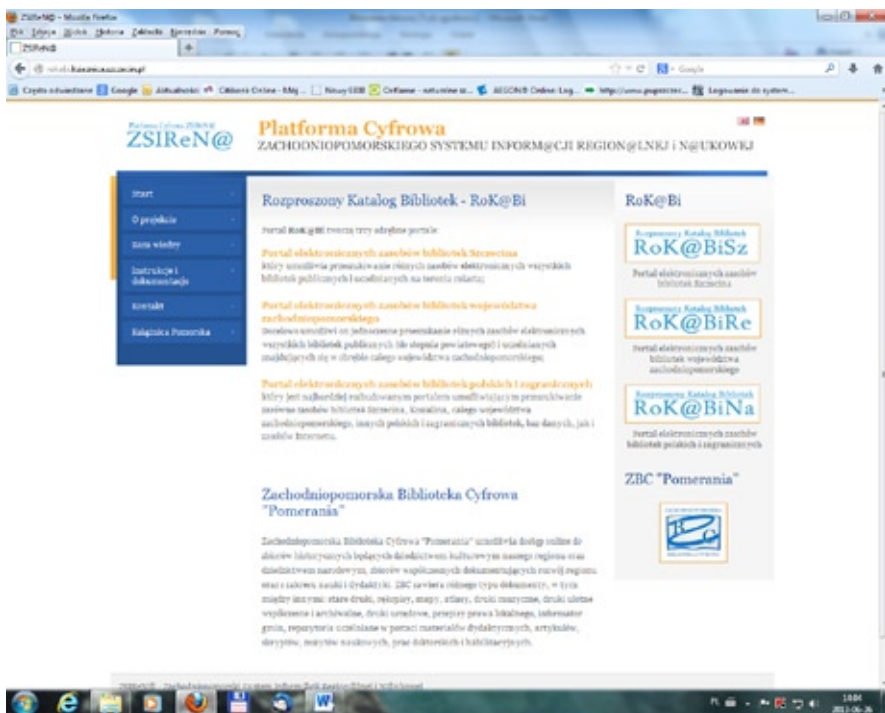
w okresie 1999-2000 wspólnie z bibliotekami: Politechniki Krakowskiej, Akademii Techniczno-Rolniczej w Bydgoszczy, Politechniki Świętokrzyskiej w Kielcach. Uzyskane podczas realizacji projektu fundusze pozwoliły na wymianę części sprzętu komputerowego oraz wyjazdy szkoleniowe pracowników Biblioteki do bibliotek uczelnianych w Londynie, Delft, Atenach.

Również w 1999 r. wspólnie z bibliotekami: Politechniki Szczecińskiej, Pomorskiej Akademii Medycznej, Wyższej Szkoły Morskiej zawiązuje ona formalne porozumienie tworząc Szczeciński Zespół Biblioteczny (SZB). Celem SZB było podejmowanie wspólnych działań na rzecz stworzenia możliwie najlepszych warunków dostępu do wiedzy i informacji dla środowiska naukowego Szczecina. Chodziło między innymi o wspólny zakup oprogramowania bibliotecznego Aleph w celu integracji istniejących baz katalogowych bibliotek będących członkami zespołu i udostępnianie ich w sieci. Współpraca między bibliotekami Szczecina po realizacji ww. zadania na pewien czas została zawieszona. Dopiero w 2004 r. dyrektorzy bibliotek naukowych i publicznych Szczecina postanowili reaktywować współpracę i w dniu 10.05.2005 r. podpisane zostało Szczecińskie Porozumienie Bibliotek (SPB). Głównym celem SPB było wspólne działanie na rzecz poprawy poziomu usług bibliotecznych. Informacja o zawarciu SPB rozeszła się szerokim echem po regionie i wiele bibliotek zwróciło się do SPB z pytaniem o możliwości powiększenia obszaru działania Porozumienia na teren całego województwa zachodniopomorskiego. Niemal dwa lata po podpisaniu SPB w dniu 24.04.2007 r. nastąpiło podpisanie Zachodniopomorskiego Porozumienia Bibliotek¹⁸ (ZPB). Do porozumienia przystąpiły biblioteki z Koszalina, Kołobrzegu. Cel działalności pozostał ten sam, zwiększyła się tylko skala działań. W ramach wspólnych prac została zbudowana Zachodniopomorska Biblioteka Cyfrowa „Pomerania”, uroczyste otwarta w dniu 08.05.2009 r. Zrealizowano również projekt budowy Zachodniopomorskiego Systemu Informacji Regionalnej i Naukowej - „ZSIREN@”, który umożliwia przeszukiwanie zbiorów bibliotecznych na trzech poziomach: Szczecina – RoK@BiSz, regionu – RoK@BiRe i całego kraju – RoK@BiNa.

W ramach zarysowanej współpracy Biblioteki należące do ZPB organizowały liczne konferencje regionalne, środowiskowe, szkolenia, warsztaty, spotkania integracyjne.

Biblioteka Główna Uniwersytetu Szczecińskiego jest organizatorem wielu konferencji środowiskowych jak i ogólnopolskich. W 2005 r. zorganizowana została I ogólnopolską konferencję nt. „Wzorce współpracy bibliotek naukowych w Polsce”. Kolejne konferencje organizowane w cyklu 2 – letnim dotyczyły następujących zagadnień: w 2007 r. „Dokąd zmierzamy - książka i jej czytelnik”, w 2009 r. – „Zbiory specjalne i regionalia w polskich bibliotekach naukowych i publicznych”, w 2011 r. „Strategie

¹⁸ Więcej informacji o działalności porozumienia przeczytać można w artykule A. Łozowskiej: Dwa lata Porozumienia Bibliotek. *Bibliotekarz Zachodniopomorski* 2007 nr 3 s. 5-6

Strona główna Zachodniopomorskiego Systemu Informacji Regionalnej i Naukowej

gromadzenia zbiorów w bibliotekach polskich”. W 2011 r. Biblioteka Ekonomiczna¹⁹ zorganizowała konferencję „Polskie biblioteki ekonomiczne: wczoraj-dziś-jutro”. W 2013 r. w dniach 18-20 września odbyła się V ogólnopolska konferencja a tematem jej były „Dylematy opracowania”.

Pracownicy Biblioteki Uniwersytetu Szczecińskiego corocznie biorą aktywny udział w organizowanym przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich (SBP) Tygodniu Bibliotek, w akcji Cała Polska czyta dzieciom a także regularnie uczestniczą w Zachodniopomorskim Festiwalu Nauki organizując między innymi wystawy i warsztaty cieszące się dużym zainteresowaniem szczególnie młodzieży z klas maturalnych.

Na najbliższe lata najważniejszym do realizacji zadaniem jest budowa wspomnianego nowego gmachu, który nie tylko ułatwi użytkownikom drogę do Wypożyczalni

¹⁹ Biblioteka Ekonomiczna należy do systemu biblioteczno-informacyjnego Uniwersytetu Szczecińskiego. Jest najstarszą biblioteką systemu. Powstała 1946 kiedy to utworzona została Akademia Handlowa, najpierw jako oddział uczelni poznańskiej, a następnie od 1948 r. już jako samodzielna uczelnia. W ramach Akademii Handlowej w 1946 r. powstała Biblioteka Ekonomiczna, działająca jako biblioteka główna tej uczelni

Miejscowej ale również rozwiąże palący obecnie problem braku powierzchni magazynowych. Od chwili przejścia przez Bibliotekę Główną Biblioteki Pedagogiki i Psychologii oraz Biblioteki Wydziału Nauk Przyrodniczych (obecnie Wydziału Biologii) powierzchnie magazynowe zostały już prawie w 100% wykorzystane.

Również ważnym zadaniem jest dokończenie centralizacji bibliotek. Proces ten prowadzony jest już od kilku lat. Obecnie do włączenia w strukturę Biblioteki Filologicznej pozostała Biblioteka Instytutu Filologii Germańskiej. Zadanie to przewidziane jest do realizacji w 2014 r. podczas letnich wakacji.

Kolejnym ważnym zadaniem do realizacji jest rozbudowa systemu bibliotecznego KOHA o ostatni moduł Gromadzenia i Opracowania Czasopism. Część prac już jest w trakcie realizacji jednak zakończenie tego zadania wymaga jeszcze dużo nakładów pracy zarówno pracowników Oddziału Gromadzenia i Opracowania jak i informatyków zatrudnionych w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Szczecińskiego.

Rozwijana od 2005 r. współpraca środowiska w ramach Zachodniopomorskiego Porozumienia Bibliotek będzie nadal rozwijana, planowane są do realizacji kolejne zadania. Planowane jest zacieśnianie współpracy środowiska bibliotekarzy województwa zachodniopomorskiego ze środowiskiem bibliotekarzy regionu Meklemburgii-Pomorza Przedniego zgodnie z podpisanym w 2013 r. Porozumieniem pomiędzy Zachodniopomorskiego Porozumienia Bibliotek (ZPB) a Landesverband Mecklenburg-Vorpommern des Deutschen Bibliotheksverbands (DBV MV). Bibliotekarze obu regionów planują m.in. wspólne budowanie zasobów cyfrowych, współpracę naukową, wzajemne szkolenia jak i integrację środowisk.

Bibliografia

Gaziński Radosław, Różycka Mirosława: Dzieje Biblioteki Uniwersytetu Szczecińskiego. W: Uniwersytet Szczeciński na przełomie wieków i czasów 1985-2010” / red. Włodzimierz Stępiński, Waldemar Tarczyński; Wydawnictwo Naukowe US, Szczecin 2010 s. 539-558

Informacja o pracy Uniwersytetu szczecińskiego w latach 1985-1989 (wybrane problemy). Uniwersytet Szczeciński. Szczecin. 1989

Łozowska Anna: Dwa lata pracy Porozumienia Bibliotek. *Bibliotekarz Zachodniopomorski* 2007 nr 3 s. 5-6

Różycka Mirosława: *Szczecińskie Porozumienie Bibliotek*. *Bibliotekarz Zachodniopomorski* 2005 nr 2/3 s. 47-49

Różycka Mirosława: Humanistyczne biblioteki akademickie Szczecina. *Bibliotekarz Zachodniopomorski* 2006 nr 1 s. 13-21

Różycka Mirosława: Stan i potrzeby Biblioteki Uniwersytetu Szczecińskiego. W: Stan Bibliotek Szczecina. 19 listopada 2004 r., Szczecin 2005 s. 34-38

Uniwersytet Szczeciński. Informator. Szczecin 1995

Uniwersytet Szczeciński. Od inicjatywy do inauguracji (materiały i dokumenty). Wybór i oprac. Kazimierz Jaskot. Szczecin 1992